

SALVEM CASA VALLMANYA

VALLMANYA [Segrià]

Vallmanya, el santuari rural de 'l'Avi'

AL TERME D'ALCARRÀS, hi ha la finca de Vallmanya. Va ser el llogaret rural que va passar a mans de Francesc Macià a través de la seva dona Eugènia, que era filla del gran terratinent de Lleida Agapit Lamarca. El paratge està documentat des de l'edat mitjana, tot i que la casa pairal és del segle XVII. Quan es va convertir en Cal Macià, la propietat tenia 3.700 hectàrees, produïa blat, ordi, civada i remolatxa, hi pasturaven centenars de caps de bestiar i treballaven unes cent persones.

Avui, l'explotació és molt més reduïda i l'antic mas amenaça ruïna. Per això s'han impulsat iniciatives cíviquestes com #SalvemCasaVallmanya, per tal de protegir l'indret i convertir-lo en un centre públic i visitable. Malgrat els acords signats, aquests esforços encara no han fructificat, impeding que sigui un centre de divulgació de bona part de la història agrària del país, així com de la vida de Francesc Macià.

A més, es tracta de l'única residència de l'Avi que encara resta en peu.

Vallmanya encarna les contradiccions de Macià, un senyor terratinent que va abanderar el progressisme català del segle XX i que va popularitzar la idea nòrdica de proveir cada obrer amb *la caseta i l'hortet*. El polític va ser acusat d'exercir de latifundista

Els franquistes van convertir l'indret en un centre de treballs forçats

absent, i de viure a l'esquena dels seus parcers pobres, mentre predicava la reforma agrària. Afegim que des que Francesc Macià va abandonar l'exèrcit espanyol per dedicar-se a la política i embarcar-se en un exili d'aventures, va sobreviure gràcies a unes rendes agrícoles sucoses. A més, com a engi-

nyer, havia impulsat el canal d'Aragó i Catalunya, que havia convertit en regadiu aquells paratges de secà, multiplicant-ne molt el valor i els dividendes.

Un lloc de pelegrinatge

Macià va passar a Vallmanya caps de setmana i estius, i com a president de Catalunya hi va fer entrevistes amb la premsa i reunions amb polítics. Va aplicar mesures per redreçar la penosa situació dels parcers i sembla que va tenir molt bona relació amb els pagesos. En morir, la família de l'Avi va mantenir la possessió, però amb la Guerra Civil els franquistes van convertir-la en prostíbul i després en centre de treballs forçats. Van expropiar-ne el 90%, tota la finca tret de la petita part central, que avui s'intenta recuperar. Aquesta explotació agrària de l'home de *la caseta i l'hortet* seria, a qualsevol lloc del món, un lloc de pelegrinatge de primera divisió.

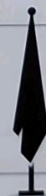
S.XVII

QUAN?

La casa pairal de Macià es remunta al segle XVII.

QUI?

Francesc Macià, president de Catalunya, va passar-hi estius.

QUÈ?

El mas amenaça ruïna; diverses iniciatives intenten preservar-lo.

ALFRED BOSCH
Historiador